

A 24.051 számú szenátusi Határozat melléklete

A BABEŞ–BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM ETIKAI KÓDEXE

I. Célkitűzések

1. cikk

(1) Az etikai kódex a Babeş–Bolyai Tudományegyetem etikai elhivatottságát tükrözi, olyan rangos intézményként, amely elkötelezett a nemzeti, európai és egyetemes értékek fejlesztése és gyakorlása terén, a sokszínűség és a másság elfogadásának kontextusában. Az etikai kódex az etikus kapcsolatok kialakításának útmutatójaként szolgál az egyetemi közösség tagjait (hallgatók, magiszteri hallgatók, doktoranduszok, oktatók és kutatók, oktatói segédzsemet, nem oktatói zsemet) is magába foglaló szakmai környezetben. Az egyetemi közösséghez tartoznak azok a személyek is, akiket szenátusi határozat alapján az egyetemi közösség tagjává nyilvánítottak. Ugyanakkor az etikai kódex szabályozza az egyetemi közösség tagjai és a külső munkatársak közötti kapcsolatok megvalósulásának módját, és a közösséghez való viszonyulás módját a maga teljességében.

(2) A jelen Kódex célja, hogy irányítsa és szabályozza az egyetemi közösség minden tagjának magatartását a Babeş–Bolyai Tudományegyetemen belül és azzal kapcsolatban. A Babeş–Bolyai Tudományegyetem Etikai kódexe az egyetemi közösséget az elvek és értékek szellemében formáló eszköz, amely az egyetemi etikai szabályok megsértésének megelőzését szolgálja. Az Etikai kódex az egyetemi közösség cselekedeteinek moralitását értékelő viszonyítási alap, amely olyan elveket biztosít, amelyek alapján magatartás- és kohéziós modellek dolgozhatóak ki, és az egyetemi közösség lehetőségeinek kiaknázása valósítható meg.

(3) Az etikai kódex az 1/2011-es számú tanügyi törvény előírásain alapul, amelynek kötelező jellege van a 130. cikk, 1. bekezdés értelmében.

(4) Jelen kódex rendelkezései nem értelmezhetőek a törvény által kifejezetten szavatolt vagy a kollektív munkaszerződésben foglalt jogok korlátozásaként.

II. Alapelvek

2. cikk

Jelen szabályzat a következő alapelveken nyugszik: akadémiai szabadság, kompetencia és szakmaiság, feddhetetlenség, intellektuális tisztesség, kollegialitás, lojalitás, igazságosság és méltányosság, diszkriminációmentesség és esélyegyenlőség, felelősségvállalás.

Akadémiai és kutatói szabadság

3. cikk

(1) Az akadémiai szabadság az egyetemi közösség tagjainak arra vonatkozó jogát jelenti, hogy tudományos és szakmai véleményüket előadásokon, szemináriumokon, konferenciákon, vitákon és a kidolgozott és bemutatott vagy megjelent publikációikban szabadon fejezzék ki.

(2) A kutatási szabadság előfeltétele a kutatási tevékenység célja elérésének, a tudományos megismerés határai kiszélesítésének, az emberiség javára.

A kutatási szabadság a gondolat és a kifejezés szabadságán alapszik, magába foglalva ugyanakkor a kutató azon jogát, hogy azonosítsa és kiválassza a kérdések megoldásának módszereit, az elismert etikai alapelvekkel és gyakorlatokkal összhangban. A kutatási szabadság korlátait az alapvető szabadságjogok korlátai képezik, amelyeken alapszik, de a tevékenység sajátosságai is jelentheti (beleértve a felügyeletet/irányítást/menedzsmentet), illetve a működési korlátok (a költségvetési források szintje, infrastruktúra stb.), amelyek összeegyeztethetőek az elismert etikai alapelvekkel és gyakorlatokkal.

4. cikk

Az egyetemi közösség minden tagjának jogában áll az Egyetemen belül vagy ezen kívül, szabadon hangot adni véleményének anélkül, hogy bárki korlátozná e szabadságában, a jelen etikai kódex által előírt korlátok betartásával. Politikai vagy vallási meggyőződéstől függetlenül szorgalmazzuk a kritikai viszonyulást, a szellemi partnerséget és az együttműködést.

5. cikk

Az akadémiai szabadság más személyek akadémiai szabadságának a minden vonatkozásra kiterjedő tiszteletben tartását is feltételezi.

6. cikk

Az akadémiai szabadság nem terjed ki az alábbiakra, így a következők az egyetemi életben sem kaphatnak helyet:

- a) politikai jellegű eszmék terjesztése az Egyetemen belüli vagy az Egyetemmel kapcsolatos tevékenységekben vagy annak infrastruktúráját használva;
- b) hittérítés;
- c) szélsőséges, rasszista vagy idegengyűlölő doktrínák vagy eszmék terjesztése;
- d) az egyetem hírnevének az egyetemi közösség tagjai által történő csorbítása;
- e) az egyetemi közösség többi tagja ellen irányuló személyes támadások vagy hitelrontó kijelentések.

Kompetencia és szakmaiság

7. cikk

(1) Az egyetem kedvező körülményeket teremt a szakmai fejlődés és a versenyképesség számára. A professzionalizmus központi etikai értéknek számít. A Babeş–Bolyai Tudományegyetem ösztönzi a magas színvonalú akadémiai programok kidolgozását, amelyek hozzájárulnak a tudásfejlesztéshez, vezető szakemberek képzéséhez és a kutatásban terén hírnév javításához. Az egyetem ösztönzi és jutalmazza a tudományos, szakmai, pedagógiai, vezetői és adminisztratív kiválóságot, a kollegiális szolidaritást és a lojalitást, elismeri és megjutalmazza az egyetemi oktatók és kutatók professzionalizmusát, akik elkötelezik magukat a hivatásuk mellett, az általuk kifejtett tevékenység szakterületén, vállalva ugyanakkor azt az erkölcsi feladatot, hogy jelentős módon hozzájáruljanak a hallgatók minél jobb felkészüléséhez.

8. cikk

Az akadémiai közösség minden tagja – beosztásának megfelelően – felelősséget vállal az oktatási folyamat minőségéért.

9. cikk

Minden októnak kötelessége az általa oktatott tárgyat alaposan ismerni és gondoskodni arról, hogy az előadások tartalma időszerű, reprezentatív és a tárgy tantervben elfoglalt szintjének megfelelő legyen.

10. cikk

Az egyetemi oktatók közötti tudományos nézeteltérések nem befolyásolhatják a hallgatók felkészülését és eredményeit.

11. cikk

Minden októnak különös figyelmet kell szentelnie az előadások és a szemináriumok előkészítésének és az órák előírt időpontokban való megtartásának; kötelessége kidolgozni, előkészíteni és biztosítani a hallgatók számára az előadások, szemináriumok vagy laboratóriumi órák során használandó oktatási segédeszközöket; meg kell továbbá tartania az előirányozott konzultációkat, követnie és irányítania kell a dolgozatírásokat (projekteket, szakdolgozatokat vagy magiszteri dolgozatokat), illetve kötelessége időben osztályozni és a jegyeket közölni.

12. cikk

(1) Pedagógiai tekintetben a szakmai kompetencia a tárgy egyes témáihoz illeszkedő legjobb pedagógiai módszer kiválasztását, az előadás célkitűzéseinek közlését, valamint az e célokkal

összhangban levő legmegfelelőbb vizsgáljárást jelenti. Fontos továbbá az, hogy az előadói stílus a tárgy igényeihez és színvonalához, valamint a hallgatók csoportjának sajátosságaihoz igazodjék.

(2) A kutatási tevékenység tekintetében a kompetencia megköveteli a kutatónak azon kötelességét, hogy megbizonyosodjon tevékenysége társadalmi relevanciájáról, és hogy ne ismétlje meg a korábban megvalósult kutatásokat. Kivételes esetben elfogadható egy korábbi kutatás megismétlése, ha az újabb eredményekhez vezethet.

(3) Abban az esetben, amikor a kutatási tevékenység valamely aspektusát átruházzák, a kutatóknak meg kell bizonyosodniuk arról, hogy a megbízott személy rendelkezik-e a megvalósításhoz szükséges kompetenciákkal.

13. cikk

A szakmai kompetencia és a professzionalizmus elvének megszegéséről beszélünk, amennyiben: az oktató az előadásokat, szemináriumokat vagy gyakorlatvezetéseket olyan személyekre ruházza át, akik nem rendelkeznek megfelelő ismeretekkel;

- a) az oktató az előadásokon és szemináriumokon az idő nagy részét a tárgy tematikájához nem kapcsolódó beszélgetéseknek szenteli;
- b) az oktató szándékosan tévesen értelmez valamely kutatási eredményt annak érdekében, hogy saját elméletét alátámaszthassa;
- c) negatív utalások történnek a kollégákra a saját tanítási tevékenységük keretében nyújtott teljesítményükről;
- d) az oktató arra kényszeríti a hallgatókat, hogy kizárólag a saját nézőpontját sajátítsák el, vagy elutasítja annak lehetőségét, hogy a témához kapcsolódó más elméleteket érvek és ellenérvek kíséretében bemutassák;
- e) a kurzusvezető oktató valamely alaptantárgynak csak az őt személyesen érdeklő részére tér ki;
- f) az oktató a tantárgy céljaitól eltérő vizsgatípust választ ki;
- g) az oktató áthágja a 8–12. cikkekben foglalt kötelezettségeket.

Feddhetetlenség

14. cikk

Az akadémiai közösség tagjainak erkölcsi feddhetetlensége elengedhetetlen feltétele annak, hogy az oktatói és kutatói tevékenység optimális körülmények között valósuljon meg. Az egyetemi közösség minden tagja köteles elkerülni azokat a helyzeteket – elsősorban az érdekellentéteket – amelyek kétségbe vonhatják erkölcsi feddhetetlenségét.

15. cikk

Érdekellentétről beszélhetünk minden olyan esetben, amikor az egyetemi közösség valamely

tagjának (oktató vagy kutató, hallgató, adminisztratív alkalmazott) személyes érdekei ellentétbe kerülnek a státusából eredő kötelezettségekkel, vagy az ezen kötelezettségek teljesítése során szükséges függetlenséget és pártatlanságot veszélyeztetik.

16. cikk

Az oktató és hallgató közötti viszony tekintetében az erkölcsi feddhetetlenség hiányáról beszélhetünk a következő esetekben:

- a) bármilyen nemű haszon – a szexuálist is beleértve – követelése vagy elfogadása;
- b) ajándékok vagy egyéb anyagi haszon követelése vagy elfogadása;
- c) az oktató és a hallgató közötti pénzkölcsön;
- d) bármilyen, az oktató által pénzügyi ellenszolgáltatás fejében végzett tevékenység a hallgató, a hallgató házastársa, valamint a harmadfokú rokonokig elmenően a hallgató rokonai számára;
- e) bármilyen adomány megszerzése a hallgatótól vagy a másodfokú rokonokig elmenően annak rokonaitól.

17. cikk

Amennyiben az oktatónak saját házastársát vagy harmadfokú rokonságig elmenően rokonát, vagy olyan személyt kell vizsgáztatnia, akihez szintén szoros érzelmi szálak fűzik vagy akivel szerződéses viszonyban van, az akadémiai kutatási szerződéses viszonyok kivételével, ez a hallgatók körében az előnyhöz juttatás látszatát keltheti. Az ilyen esetek elkerülése érdekében a következőket kell tenni:

- a) amennyiben van ugyanolyan szakmai tudással rendelkező oktató, a hallgató vizsgáztatását egy, a tanszékvezető vagy a dékán által kinevezett másik oktatónak kell lebonyolítania;
- b) amennyiben a helyettesítés nem megoldható, a hallgató vizsgáztatására egy hasonló szakterületen tevékenykedő oktatót kell kinevezni a tantárgy oktatója mellé.

18. cikk

Tilos az Egyetemen szervezett bármely vizsgabizottságba olyan személyt kinevezni, aki az 17. cikkben leírt viszonyok egyikében áll valakivel a jelöltek közül. Amennyiben a bizottság kinevezésekor az összeférhetetlenség ténye nem volt ismert, a szóban forgó oktatónak kötelessége távol maradni és kérni a bizottságból való eltávolítását.

19. cikk

Tilos bármely doktorátusvezető tanárnak olyan doktoranduszt irányítani, akihez az 17. cikkben leírt viszonyok bármelyike fűzi.

20. cikk

(1) A felsőoktatási intézményben a közvetlen irányítási, ellenőrzési, hatósági vagy intézményi

kiértékelési pozícióban lévő tisztségviselők összeférhetetlenségi jogviszonyban állnak az 1/2011. számú nemzeti oktatási törvény 295. cikkének (4) bekezdése értelmében, és nem tölthetik be egyidejűleg házastársak, rokonok, valamint a harmadik fokú rokonságig terjedő rokonok az alábbiak szerint:

a) az egyetem Szenátusának elnöke a rektorral, a rektorhelyettesekkel, a magán vagy felekezeti felsőoktatási intézmények esetében az igazgatótanács elnökével, a doktori tanulmányok Tanácsának igazgatójával, a dékánokkal, a dékánhelyettesekkel, az ügyvezető főigazgatóval, az igazgatótanács tagjaival, az intézetvezetőkkel, a doktori iskolák vezetőivel, a felsőoktatási intézmény egységeinek igazgatóival, az egyetem Szenátusának közvetlen alárendeltségébe tartozó állandó vagy ideiglenes struktúrák vezetőivel, és ahol létezik, a tagozatvezetőkkel / a nemzeti kisebbségek nyelvén szerveződött tanulmányi tagozatok vezetőivel,

b) a rektor a rektorhelyettesekkel, a magán vagy felekezeti felsőoktatási intézmények esetében az igazgatótanács elnökével, a doktori tanulmányok Tanácsának igazgatójával, a dékánokkal, a dékánhelyettesekkel, az ügyvezető főigazgatóval, az igazgatótanács tagjaival, az intézetvezetőkkel, a doktori iskolák vezetőivel, a felsőoktatási intézmény egységeinek igazgatóival, és ahol létezik, a tagozatvezetőkkel / a nemzeti kisebbségek nyelvén szerveződött tanulmányi tagozatok vezetőivel,

c) a rektorhelyettes és a doktori tanulmányok Tanácsának igazgatója a dékánokkal, a dékánhelyettesekkel, az igazgatótanács elnökével, a magán vagy felekezeti felsőoktatási intézmények esetében az igazgatótanács elnökével, az ügyvezető főigazgatóval, az igazgatótanács tagjaival, az intézetvezetőkkel, a doktori iskolák vezetőivel, a rektorhelyettes vagy az illető igazgatók alárendeltségébe tartozó egységek vezetőivel, és ahol létezik, a rektorhelyettes vagy az illető igazgató alárendeltségébe tartozó tagozatok vezetőivel / a nemzeti kisebbségek nyelvén szerveződött tanulmányi tagozatok vezetőivel;

d) az igazgatótanács tagjai a dékánokkal, a dékánhelyettesekkel, a magán vagy felekezeti felsőoktatási intézmények esetében az igazgatótanács elnökével, az ügyvezető főigazgatóval, az intézetvezetőkkel, a doktori iskolák vezetőivel, a felsőoktatási intézmény egységeinek igazgatóival, és ahol létezik, a tagozatvezetőkkel / a nemzeti kisebbségek nyelvén szerveződött tanulmányi tagozatok vezetőivel;

e) az ügyvezető főigazgató a dékánokkal, a dékánhelyettesekkel, a magán vagy felekezeti felsőoktatási intézmények esetében az igazgatótanács elnökével, az intézet / műszaki-adminisztratív egységek vezetői tisztségét betöltő személyekkel és az alárendeltségükbe tartozó személyzettel;

f) a dékán az adott kar dékánhelyettesével, az illető kar intézetvezetőivel, az illető kar doktori iskoláinak vezetőivel, az illető kar alárendelt egységeinek vezetőivel, és ahol létezik, a tagozatvezetőkkel / a nemzeti kisebbségek nyelvén szerveződött tanulmányi tagozatok vezetőivel az adott karon belül;

g) a dékánhelyettes az illető kar intézetvezetőivel, az illető kar doktori iskoláinak vezetőivel,

az illető kar alárendelt egységeinek vezetőivel, és ahol létezik, a tagozatvezetőkkel / a nemzeti kisebbségek nyelvén szerveződött tanulmányi tagozatok vezetőivel az adott karon belül;

h) az intézetvezető, az illető intézetnek alárendelt egységek vezetőivel, és ahol létezik, a tagozatvezetők / a nemzeti kisebbségek nyelvén szerveződött tanulmányi tagozatok vezetői, az adott intézeten belül;

i) a doktori iskola vezetője, az illető doktori iskolának alárendelt egységek vezetőivel;

j) a doktori témavezető, az általa irányított doktorandusz-hallgatókkal.

(2) Összeférhetetlen az a személy, aki olyan értékelői, fellebbviteli, versenyvizsga- vagy előléptetési bizottságban való tagsággal rendelkezik, amelynek célja a felsőoktatási intézmény olyan alkalmazottjának szakmai és/vagy tudományos munkájának értékelése, akivel házastársi, házasság révén létrejött rokon vagy rokon kapcsolatban áll harmadik fokig bezárólag. Az alábbi kollektív vezetői struktúrákban való tagság nem eredményez összeférhetetlenséget az 1/2011. számú nemzeti oktatási törvény 295. cikkének (2) bekezdése értelmében:

a) az egyetem szenátusa;

b) kari tanács;

c) intézeti tanács;

d) a doktori tanulmányok intézetének tanácsa;

e) a doktori iskola tanácsa.

(3) Az 1/2011. számú nemzeti oktatási törvény 133. cikke szerint meghatározott intézeten belül a 1/2011. számú nemzeti oktatási törvény 295. cikkének (4) bekezdése szerinti összeférhetlenségi viszonyban áll, és nem tölthetik be egyidejűleg olyan személyek, akik egymással bármilyen szinten közvetlen vezetői, irányítói, ellenőrző, hatósági vagy intézményi kiértékelői beosztásban vannak, olyan professzori, docensi, adjunktusi, tanársegédi munkaköröket, akik az egyetemi tanulmányi program vagy posztgraduális program tantervének ugyanazon tárgyához vagy tanegységéhez (kurzusához) kapcsolódó oktatási tevékenységet, illetve az ugyanazon intézet tantervének tárgyaihoz kapcsolódó kurzusokat, szemináriumokat/laboratóriumi munkát végeznek.

21. cikk

A tudományos kutatás terén az erkölcsi feddhetetlenség a következőkre vonatkozik:

a) egy munka esetén csak az adott munkában ténylegesen részt vett személyek szerzőként való elfogadása és feltüntetése;

b) a kutatás során a plágium bármilyen formájának elkerülése, és a szellemi tulajdonjogok tiszteletben tartása, beleértve az adatok közös birtoklásából eredő jogokat is a témavezetővel vagy más kutatókkal együttműködésben megvalósított kutatások esetén. Korábbi kutatások/kísérletek átdolgozása alapján érvényesített újabb eredmények megengedettek,

feltéve, ha az adatokat megerősítik és kifejezetten hivatkoznak rájuk.

c) annak a forrásnak a megjelölése, amelyből egy ötlet, egy kifejezés, egy korábbi kutatás eredménye származik, függetlenül attól, hogy azt közzétették-e vagy sem. Ez a szabály vonatkozik a hallgatók vagy doktoranduszok bármilyen jellegű munkájából vett, majd a tanár által a saját kutatásban felhasznált részekre is;

d) minden olyan személy hozzájárulásának nyílt elismerése, aki valamely kutatásban valóban részt vett. Amennyiben az együttműködés csak a kutatás felügyeletében vagy tanácsadói szerepben nyilvánult meg, nem szükséges formálisan elismerni a hozzájárulást. Ezekben az esetekben azonban ajánlott valamilyen megköszönési formát választani.

e) az egyetem megteremti a szükséges feltételeket, amelyek lehetővé teszik, hogy a kutatók élvezhessék a kutatási és fejlesztési tevékenységük eredményeinek hasznosításából származó előnyöket (ha van ilyen), a jogszabályi rendelkezésekkel összhangban, különösképpen a szellemi tulajdonjogok megfelelő védelme révén;

f) a tudományos kutatás számára előirányzott pénzalapok kizárólagosan a pályázati szerződésben foglaltaknak megfelelő felhasználása. A kutatás alapjául szolgáló anyagi támogatás forrásait meg kell említeni a kutatási eredményeket összegző publikációkban.

g) a tisztességes, átlátható és hatékony pénzgazdálkodás elveinek betartása, valamint együttműködés a tevékenység ellenőrzésére jogosult, akár a munkáltatók/szponzorok, akár az etikai bizottságok által kijelölt ellenőrző szervekkel;

h) a speciális etikai előírások betartása emberek bevonásával végzett vagy állatkísérleteket feltételező kutatásokban, illetve minden egyéb, a tudományos kutatás etikáját érintő kérdésekben.

i) a kutatási tevékenységet az ökológiai és biológiai etika szellemében és betartásával kell végezni.

22. cikk

A kutatás terén az erkölcsi feddhetetlenség előírásait hágják át a következők:

a) a plágium;

b) a kutatáshoz hozzájáruló bármilyen külső személy, illetve munka el nem ismerése forrásként való feltüntetés révén;

c) harmadik személyek hozzájárulása egy munka elkészítéséhez;

d) a munka szerzőjének arra való kötelezése, hogy olyan személy(ek)et nevesítsen szerzőként, aki(k) a kutatásban nem vett(ek) részt;

e) a hallgatók, a magszteri hallgatók és doktorandusok számára olyan kutatási irányok kijelölése, amelyek a témavezető tanárra nézve jelentenek hasznot.

f) az eredmények meghamisítása, az eredmények fiktív adatokkal történő helyettesítése;

g) a titoktartásai feltételek be nem tartása;

h) az előző cikkekben előírt szabályok be nem tartása.

23. cikk

Az *adminisztratív tevékenységek* terén az erkölcsi feddhetetlenség a következő aspektusokat érinti:

- a) az adminisztratív személyzet kiválasztására vagy kinevezésére hivatott eljárások megfelelő lebonyolítása. Tilos pénzbeli adomány vagy bármely haszon elfogadása, igénylése, adása vagy felajánlása valamely adminisztratív állás megszerzésének megkönnyítése érdekében;
- b) az Egyetem javára végzett adminisztratív feladatok jóhiszemű végrehajtása. Az erkölcsi köteleességek megszegését jelenti bármely adminisztratív állás személyes hasznok elérése érdekében való felhasználása.
- c) az adminisztratív feladatkör átruházása esetén a funkciót korábban betöltött személynek kötelessége minden naprakész információt az új alkalmazott tudomására hozni, valamint átadni a feladatkör betöltéséhez szükséges eszközöket, annak érdekében, hogy a munkát azonnal átvehesse;
- d) pontos tájékoztatás nyújtása az Egyetem vezetősége és minden olyan struktúra számára, amely ezek bekérésére jogosult;
- e) amennyiben bármely oknál fogva valaki nem tudja megfelelően betölteni az átruházott adminisztratív feladatokat, kötelessége erről feletteseit tájékoztatni.

24. cikk

Az előző cikkekben felsorolt eseteken kívül összeférhetetlenség vagy annak látszata áll fenn bármely következő esetben:

- a) amennyiben egy személy díjat vagy kitüntetést ítél oda saját házastársának, harmadfokú rokonságig elmenően rokonának, vagy olyan személynek, akihez hasonló jellegű érzelmi szálak fűzik vagy akivel szerződéses viszonyban van, az akadémiai kutatási szerződéses viszonyok kivételével;
- b) amennyiben olyan személy számára írnak ki versenyvizsgát, aki a tanszék vagy hivatal vezetőjével, illetve a döntést befolyásoló személlyel bármilyen, az a) pontban felsorolt kapcsolatban áll;
- c) amennyiben egy személy több, érdekellentétet feltételező tisztséget tölt be az Egyetem keretén belül;
- d) amennyiben az egyetem valamely alkalmazottja szerződés által kötelezettségeket ró az egyetem általa vezetett alegységére olyan céggel szemben, amely saját tulajdonát képezi vagy olyan személy tulajdonában van, akire az a) pont vonatkozik, avagy ilyen jellegű szerződéskötésben vesz részt;
- e) amennyiben egy hallgató egy olyan cég vagy egyéb szervezet alkalmazottja vagy szakgyakorlati programjának tagja, amely a vizsgáztató tanár vagy az a) pontban felsorolt személy tulajdonában áll vagy ahol ez a személy vezetői tisztséget tölt be.

25. cikk

Minden, a fentiekben megnevezett esetben az érintett személynek kötelessége felettesét lehetőleg írásban tájékoztatni a kialakult helyzetről, és tartózkodnia bármely olyan döntéshozatalban való részvételtől, amely a személyes érdekelttség látszatát keltheti.

Intellektuális tisztesség

26. cikk

Az integritás, a becsületesség és a tisztesség mellett a Babeş–Bolyai Tudományegyetem határozottan támogatja a szellemi tulajdonjog és a szerzői jogok tekintetében felfogott intellektuális tisztességet, valamint az oktatók, a hallgatók és minden más alkalmazott teljesítményének helyes felmérése szempontjából felfogott tisztességet.

27. cikk

A szellemi tulajdon és a szerzői jogok tiszteletben tartása szakmai kötelezettség. Ennek megsértése súlyos etikai vétségnek minősül, és szankciókat von maga után.

28. cikk

A szellemi tulajdon és a szerzői jogok megsértése magában foglalja a hosszabb vagy rövidebb részeket, egy szellemi hozzájárulás teljes vagy részleges reprodukcióját, anélkül, hogy azokra megfelelő hivatkozás történne, a releváns elemekre, illetve a szerzőre, a műre vagy egyéb azonosítási elemre stb. vonatkozó utalások révén. A megfelelő hivatkozás megkerülésével elkövetett plágium az egyetemi etika súlyos megsértését jelenti. Az etikai bizottság konzultálhat az adott szakterületen vagy az érintett munka rokon szakterületein elismert hazai vagy külföldi szakértőkkel.

29. cikk

Etikai szempontból a szellemi tulajdon és a szerzői jogok sérülnek, és a jogsértések elkövetője morális szempontból vétkessé válik, amikor a következőkhöz folyamodik:

- a) egy szöveg vagy részlet másolása – számtól és terjedelemtől függetlenül – olyan műből, amely olyan szerzőkhöz tartozik, akikre közvetlen hivatkozás nem történik;
- b) ötletek, érvek, adatok, eredmények átvétele anélkül, hogy hivatkozás történne arra a szerzőre, akitől átvette;
- c) más szerzők szellemi alkotásainak kisajátítása és saját eredményként való bemutatása anélkül, hogy kifejezetten megemlítené ezen hozzájárulások forrását, anélkül, hogy pontosítaná, hogy e hozzájárulások szerzősége nem őt illeti meg.

30. cikk

Még ha egy szerzőnek fontos, eredeti személyes hozzájárulása is van egy adott műhöz vagy dolgozathoz, amennyiben plagizált részeket vagy az átruházás elvét figyelmen kívül hagyó

elemeket tartalmaz, az illető szerző megsértette a szellemi tulajdonra vonatkozó etikai szabályokat.

31. cikk

A hallgatók esetében a vizsgákon, a referátumok vagy projektek elkészítése során tanúsított csalási magatartás megállapítása a vizsgán jelenlévő oktató hatáskörébe vagy a hallgatói tevékenység koordinálásáért felelős oktatók és kutatók hatáskörébe tartozik, akik megteszik az érintett kar belső szabályzatában előírt intézkedéseket.

Kollegialitás

32. cikk

Az akadémiai közösségen belül folytatott tevékenység a tagok együttműködését feltételezi a kollegialitás és a kölcsönös tisztelet jegyében. A kollegialitás az alábbiakra vonatkozik:

- a) az akadémiai közösség bármely tagja iránti udvariasság és tisztelet. Ennek a kötelezettségnek a megszegése sem jogosítja fel a sértett felet hasonló magatartásra;
- b) az egyetemi közösség tagjai közötti kölcsönös segítségnyújtás: kollegiális helyettesítés, az oktatói és adminisztratív munkába való besegítés, a több szakember munkáját megkövetelő kutatói munka során kialakuló jóhiszemű együttműködés; az egyetemi közösség tagjai nem élhetnek vissza a kollegiális helyettesítéssel, ez ne vehető igénybe folyamatos jelleggel, csak alkalmanként/kivételesen, objektív módon megalapozott helyzetekben;
- c) az egyetemi közösség közötti nyelvi, vallási, társadalmi különbségek kölcsönös tiszteletben tartása;
- d) a különleges gondoskodást igénylő személyek megértése, tisztelete és segítése;
- e) az egyetemi közösség egyik tagjától egy másikhoz személyesen eljuttatott adatok és személyes információk bizalmas kezelése. A hallgatói tanulmányi eredmények bizalmas kezelésének feltételeit az Egyetem Szenátusának határozatai, valamint a személyi adatok védelméről szóló törvény szabályozzák.

33. cikk

A kollegialitás alapelveinek megszegése a következő esetekre vonatkozik:

- a) az egyetemi közösség bármely tagjának (egyetemi hallgatónak, oktatónak vagy kutatóknak, az egyetem vezetőségi tagjának, adminisztratív alkalmazottnak) nemi, etnikai vagy bármely más alapon történő zaklatása, fizikai vagy pszichikai erőszak alkalmazása, sértő kifejezésekkel történő illette, vagy az utasító hangnem használata;
- b) a fentiekben leírt bármely magatartás ösztönzése vagy megtűrése a karok, intézetek, tanszékek vagy adminisztratív hivatalok vezetősége által;
- c) egy munkatárs tudományos nézeteinek, feltevéseinek, eredményeinek alaptalan hiteltelentése, anélkül, hogy tekintettel lenne az akadémiai vita által megkövetelt szempontokra

és az árnyalt kritikai érvelés alapelveire;

d) egy munkatárs szakmai felkészültségére, moralitására vagy magánéletére vonatkozó megjegyzések hallgatók előtt történő megfogalmazása;

e) a hallgatók arra ösztönzése, hogy ne járjanak ellenszenvesnek érzett munkatárs óráira;

f) munkatársat megcélzó alaptalan panaszok ismételt benyújtása vagy jelentések megfogalmazása;

g) az oktatói vagy kutatói tevékenység során más munkatárs által közölt bizalmas információk (személyes adatok, élmények stb.) felhasználása;

h) egy hallgató tanulmányi eredményeinek, szociális, egészségi helyzetének más hallgatóval történő megosztása.

34. cikk

A hallgatók vizsgáztatásának sajátos kérdésében a kollegialitás elve a hallgatók időben történő és részletes tájékoztatását jelenti a tárgy céljairól és követelményeiről, a vizsga típusáról és a vizsgaidőszakról, a BBTE hallgatói státútumának megfelelően.

Lojalitás

35. cikk

Az egyetemmel szembeni lojalitás értelmében az egyetemi közösség minden tagjának kötelessége az egyetem érdekében tevékenykedni, elfogadni célkitűzéseit, stratégiáit és politikáját az egyetem küldetésének beteljesítése és versenyképességének növelése érdekében.

36. cikk

A Babeş-Bolyai Tudományegyetem nagyra értékeli azok elkötelezettségét és hűségét, akik tudományos karrierjüket az egyetem szolgálatában építik, anélkül, hogy elriasztaná őket a közéletben való részvételtől vagy az egyetemi közösséghez való tartozás feltételeitől eltérő tevékenységekben való részvételtől.

37. cikk

A lojalitás elvének megszegését jelenti bármely alábbi eset:

a) bármilyen olyan tevékenység, amely az egyetem törvényesen megszerzett vagyoni vagy nem vagyoni természetű jogainak elvesztéséhez vezethet;

b) más egyetemeken vagy intézetekben kifejtett olyan oktatói vagy kutatói tevékenység, amely az egyetemen folyó munka számára konkurenciát jelent;

c) a hallgatók arra irányuló ösztönzése, hogy más egyetem vagy főiskola óráit látogassák az egyetemen szervezett előadások elhagyásával;

d) az egyetemen kívül végzett olyan tevékenységek, amelyek jelentősen befolyásolják az oktatóknak az oktatói tevékenységére és a kutatásra szánt idejét;

e) az egyetem hitelének, arculatának és hírnevének megrongálására irányuló törekvés.

Igazságosság, méltányosság, diszkriminációmentesség és esélyegyenlőség

38. cikk

Az igazságosság és a méltányosság olyan értékek, amelyeket Egyetemünk előnyben részesít tagjai között, és ezekkel összefüggésben határozottan elutasítja a diszkrimináció vagy a kizsákmányolás minden formáját, függetlenül attól, hogy ezeket közvetlen módon gyakorolják, vagy szubtilis megnyilvánulási formát öltenek.

39. cikk

Az igazságosság és a méltányosság kötelezettségeinek megsértését jelenti: az egyetemi közösség tagjainak diszkriminációja vagy az egyenlőtlen bánásmód, amely kifejezetten vagy hallgatólagos módon a szakmaiságon kívüli kritériumokon alapul, mint: faj, nem, etnikai hovatartozás, vallás, kisebbségi csoportokhoz való tartozás, politikai meggyőződés, személyes orientáció vagy preferenciák stb. Ezek tilosak, mert súlyosan aláássák az esélyegyenlőségi jogokat. Ugyanakkor ezek a szakmaiságon kívüli kritériumok nem használhatóak fel az egyetemi közösségben fordított diszkriminációra.

40. cikk

Az Egyetem támogatja az esélyegyenlőségi politikát a személyzet minden kategóriája esetén, mind a felvétel, mind a pályafutás valamennyi szakaszában, anélkül azonban, hogy ezek elsőbbséget élveznének a minőségi kritériumokkal és a kompetenciával szemben.

Felelősségvállalás

41. cikk

- (1) Az egyetemi közösség minden tagja felelős a jelen szabályzatban foglaltak tiszteletben tartásáért.
- (2) Az egyetemi közösség minden tagjára nézve kötelező, hogy saját tetteinek következményeiért vagy köteletségeinek elmulasztásáért felelősséget vállaljon.
- (3) Jelen szabályzat rendelkezéseinek áthágása a Munkatörvénykönyv, az 1/2011-es tanügyi törvény, valamint az egyetem belső szabályzatai által előírt fegyelmi eljárásokat vonja maga után.
- (4) A kutatók elszámolási kötelezettséggel tartoznak a munkáltatóiknak, szponzoraiknak, valamint a kutatás végrehajtásában, támogatásában vagy ellenőrzésében részt vevő egyéb közintézményeknek vagy magánintézményeknek.
- (5) A kutatók erkölcsi felelősséggel is tartoznak a társadalom előtt, az etikai alapelvek betartásáért és adott esetben a közpénzek hatékony felhasználásáért.

III. Eljárási szabályok

42. cikk

A jelen etikai szabályzat előírásainak betartását felügyelő bizottság a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Etikai Bizottsága.

43. cikk

A Babeş–Bolyai Tudományegyetem Etikai bizottsága a Szenátustól és a Rektori Hivataltól független struktúra, amely az utólagos módosításokkal és kiegészítésekkel újraközölt 1/2011-es országos oktatási törvény, valamint a tudományos kutatás, a technológia-fejlesztés és innováció terén tanúsított megfelelő magatartásról szóló, utólagos módosításokkal és kiegészítésekkel újraközölt 206/2004-es törvény előírásai alapján működik.

44. cikk

(1) Az egyetemi Etikai bizottság a következő hatáskörrel rendelkezik:

- a) hivatalból vagy bejelentés alapján kivizsgálja és megoldja az egyetemen észlelt etikai vétségekre vonatkozó panaszokat, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Etikai kódexének előírásai szerint; évente jelentést készít az Etikai kódex és a kutatási tevékenységekre vonatkozó szabályok tiszteletben tartásáról. A jelentést a rektor, valamint az egyetem Szenátusa elé terjeszti, amely nyilvános dokumentumnak minősül;
- b) hozzájárul a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Etikai kódexének kidolgozásához és módosításához, amelyet az egyetem Szenátusa elé terjeszt jóváhagyás céljából;
- c) betölti a tudományos kutatás terén tanúsított megfelelő viselkedésre vonatkozó, utólagos módosításokkal és kiegészítésekkel újraközölt 206/2004-es törvény által előírt hatásköröket;
- d) egyéb, a törvény vagy az egyetemi Charta által előírt hatáskörök.

(2) Az országos szabályozásokkal összhangban, az Etikai bizottság megvizsgálja az alkalmazottak bejelentéseit, amelyek jelen etikai kódex rendelkezésein alapulnak, beleértve a vezető kutatók/koordinátorok/felügyelők/fiatal kutatók közötti esetleges nézeteltéréseket is. Ezeknek az eljárásoknak bizalmas és informális segítséget kell biztosítaniuk az oktatói és a kutatói személyzet számára az oktatási és kutatási tevékenységgel összefüggő viták barátságos úton történő rendezéséhez, az intézményen belüli tisztességes és méltányos bánásmód előmozdítása és általánosságban a munkakörnyezet minőségének javítása érdekében.

IV. Záró rendelkezések

45. cikk

Jelen szabályzat a Szenátusban történő megszavazása napján lép érvénybe. Ugyanezen a napon érvényüket veszítik az Egyetem szabályzatába foglaltaknak ellentmondó korábbi rendelkezések.